Ekspedition Roskilde



Velkommen til Ekspedition Roskilde, hvor I skal rundt og opleve nogle af Roskildes spændende, historiske og hyggelige steder. Mærket er delt op i to områder, så der er mulighed for at tilpasse ekspeditionen efter enhedens aldersgruppe.

Første område (for alle)

Første område kan gennemføres af alle enheder. Her ligger de fleste poster, og afstandene mellem posterne er kortere. I skal derfor som udgangspunkt kun gennemføre posterne i første område, hvis I er en yngre enhed.

Andet område (for de ældre)

Er I en ældre enhed, kan I gennemføre både første og andet område. Det andet område tager jer længere rundt i Roskilde og indeholder derfor længere afstande mellem nogle af posterne. I bestemmer selv, hvordan I kommer rundt så længe, det forgår på gåben og eller ved offentlig transport. I må derfor gerne tage bus mellem posterne i stedet for at gå hele vejen. Husk blot at planlægge turen, så I når alle de poster, der hører til jeres område.

Til hver post er der en kort tekst om stedet samt en opgave, som enheden skal løse. Nogle opgaver kræver, at I tager et billede, mens andre udfordrer jeres kreativitet, samarbejde eller viden.

Husk at passe godt på jer selv, hinanden og de steder, I besøger og vigtigst af alt: hav en rigtig god ekspedition!

Medbring

- Noget at skrive på (papir)
- Noget at skrive med – gerne blyant
- Papir til papirbåde – 1 stk. pr. medlem i patruljen
- Eventuelt billet, hvis I benytter offentlig transport

Første område:

Vikingeskibsmuseet:

Information:

Vikingeskibsmuseet i Roskilde er Danmarks museum for skibe, søfart og bådebygningskultur i oldtiden og middelalderen. Den ældste del af museet er Vikingeskibshallen som åbnede i 1969.

Opgave:

”Jorden er giftig” på legepladsen

Kilde i byparken:

Information:

Det er helt enestående, at Roskilde både har et grundlæggelsessagn. Og meget tidlige, historiske overleveringer om byen. I Lejrekrøniken lader Kong Ro en betydelig by bygge, omkring en dejlig kilde. Og han opkalder byen efter sig selv og kilden: Ros kilde.

Opgave:

Papirbåds sejlads ned langs åen. (vandet fra åen)

Sankt hans kirke:

Information:

Skt. Hans kirke blev viet til Johannes Døberen og blev opført i 1100-tallet. Kirken var sognekirke for domkirkens præster. Kirken var ca. 25 meter lang og var en af de store sognekirker i Roskilde. Skt. Hans kirke blev nedgravet efter reformationen og blev udgravet igen i 1941-42.

Opgave:

Stil jer i afmærkningen af kirken og tag et billede. **Hele patruljen skal være med på billedet.**

Amfiteater:

Information:

Et amfiteater er en udendørs cirkulær konstruktion med en central scene omgivet af stigende siddepladser. Det blev traditionelt brugt til underholdning som teaterforestillinger og bliv opfundet i rom i perioden 753 f.Kr.- 476 e.Kr. Amfiteatret i Folkeparken, er tegnet af C.Th Sørensen i 1932. Udgangspunktet for renoveringen i 2016-17, var at genskabe teatrets gamle trapper, græstrin, siddepladser og scene.

Opgave:

Lav et teater om jeres patrulje i amfiteatret, hvor alle patrulje medlemmer deltager. Vis det efterfølgende til jeres ledere.

Roskilde domkirke:

Information:

Roskilde Domkirke er en af Danmarks vigtigste kirker og har en lang og betydningsfuld historie.

Den første kirke på stedet blev opført omkring år 1000 af Harald Blåtand. Denne kirke var bygget af træ, hvilket gjorde bygningen sårbar over for brande og forfald. Flere af de tidlige kirker på stedet blev derfor ødelagt af brand og efterfølgende genopført.

I 1100-tallet spillede Absalon en central rolle i udviklingen af kirken. Han var med til at igangsætte opførelsen af en ny kirke i mursten. Dette var en vigtig forandring, da mursten var et mere holdbart materiale og samtidig en del af den nye europæiske gotiske byggestil.

Den nuværende domkirke er et af de tidligste eksempler på gotisk murstensarkitektur i Nordeuropa. Selvom kirken gennem tiden har været påvirket af brande og ombygninger, har hovedstrukturen stået i mange århundreder.

Roskilde Domkirke er også kendt som de danske kongers og dronningers gravkirke. En stor del af den danske kongerække er begravet her, hvilket gør kirken til et centralt monument i Danmarks historie. Så kirken i dag står som et vigtigt historisk og kulturelt symbol.

Opgave:

Tæl hvor mange figurer der er på Cristian d. 4. kapel.

Det kongelige palæ i Roskilde:

Information:

Det Kongelige Palæ ved Roskilde Domkirke forener kongelig historie med moderne kultur. Det smukke barokanlæg fra 1700-tallet har huset både majestæter og beslutninger, der har formet Danmark og i 1835 blev grundloven diskuteret af de rådgivende stænder for øerne. I 2024 huser Roskilde Palæ udstillingsstedet kunsthuset palæfløjen, som drives af Roskilde kunstforening. Palæets have og gård danner desuden ramme om udstillinger, koncerter og andre kulturarrangementer.

Opgave:

I skal nu i patruljen lave 3 regler i jeres patrulje, som glæder resten af turen.

Det gamle rådhus/Kirkeruin på stænder torvet:

Information:

Sankt Laurentius Kirke var en middelalderlig kirke i Roskilde. I dag står kun tårnet, som er fra begyndelsen af 1500-tallet. Skriftlige kilder beretter, at størstedelen af kirken blev nedbrudt umiddelbart efter reformationen, og pladsen blev indrettet som byens torv. Kirkens tårn blev dog stående, og da byens rådhus brændte i 1731, opførte man en ny i tilknytning til tårnet. Den nuværende rådhusbygning er dog fra 1883.

Opgave:

Tæl hvor mange cirkler der er på det gamle rådhus.

Schmeltz' springvand:

Information:

Midt på Stænder torvet i Roskilde står Schmeltz' springvand – et af byens små, men betydningsfulde historiske vartegn. Springvandet blev rejst i slutningen af 1800-tallet og er opkaldt efter købmanden og agenten Otto Henrich Schmeltz, der var kendt som en af byens store velgørere.

I løbet af sin levetid i 1800-tallet skabte Schmeltz sig en betydelig formue gennem handel. Men i stedet for kun at bruge pengene på sig selv valgte han at give en stor del tilbage til byen. Han donerede blandt andet midler til et nyt rådhus og til etableringen af byens park. Som endnu en gave til byen blev springvandet opført på Stændertorvet omkring 1895–1896 for at forskønne byens centrale plads.

Siden da har springvandet fået en særlig plads i byens traditioner. Hvert år, når studenterne fra Roskilde afslutter deres eksamener, samles de ved springvandet. Her danser de rundt om det i glæde og fejrer afslutningen på deres skolegang – en tradition, der har fortsat i generationer.

Springvandet har også været igennem forandringer. I forbindelse med renoveringen af Stændertorvet i 2015–2016 blev det restaureret og flyttet en smule, så det kunne stå frit og tydeligt på torvet, væk fra resterne af en gammel kirkeruin under pladsen.

Mindet om Schmeltz lever stadig i byen. Udover springvandet er også en lille park i Allehelgensgade, kaldet **Schmeltz Have**. Både springvandet og haven minder om den mand, der i slutningen af 1800-tallet valgte at bruge sin rigdom til gavn for hele Roskilde.

I dag står Schmeltz' springvand ikke blot som en udsmykning af torvet, men som et symbol på fællesskab, tradition og taknemmelighed over for en mand, der satte et varigt præg på byen.

Opgave:

Lav en dans om Schmeltz der giver springvandet til Roskilde by.

Lise Nørgaard:

Information:

På din vej ned ad Algade kommer du forbi bænken, hvor Lise Nørgaard, foreviget i bronze, holder skarpt øje med bylivet, der passerer forbi. Sæt dig gerne og tag et hvil!

Skulpturen er skabt af den fynske kunstner Mette Agerbæk og blev i 2010 indviet af skuespilleren Ghita Nørby

Opgave:

Tag et billede med lise Nørgaard, alle i patruljen skal være med på billedet.

Roskilde station:

Information:

Roskilde station blev bygget i 1847, og var den første jernbanestrækning i Danmark mellem Roskilde og København. Det er den station hvor der køre flest toge igennem.

Opgave:

Tag et billede med hele patruljen hvor det ligner at I har misset et tog.

Roskilde ring:

Information:

Roskilde Ringen var en motorbane tæt ved Roskilde centrum. Banen blev asfalteret i år 1957 og var 1.400 meter lang. Der blev kørt store internationale løb og i år 1961-62 blev der endda kørt Formel1 løb.

Opgave:

Klar edderkoppen. (Ligger nede af bakken ved legepladsen)

KFUM-spejderne Roskilde gruppe:

Information:

KFUM-spejderne Roskilde gruppe blev grundlagt i 1929.

Vi startede med at have de forskellige enheder delt op rundt omkring i Roskilde. Vores primære lokale lå i kælderen hos Jakobskirken men man fandt ud af at det var nemmere at samle alle enhederne så i år 2000 kunne vi stolt præsentere en hytte på Eriksvej 50B.

I 2020 var gruppen blevet så stor at vi fik bygget en tilbygning med en overdækket terrasse, hvor vi fik et tilskud fra kommunen og to andre sponsorer.

I dag går hytten under navnet Sct. Erik

Opgave:

Skriv en kort historie om jeres egen spejder hytte.

Lützhøfts købmandsgård:

Information:

Kaffemøllen drejer. Dørklokken klinger. Krydderierne dufter.

Velkommen til den gamle købmandsgård! Her kan du dufte, føle, høre, se og smage historien.

Det hele startede i 1892. Her flyttede Elias Lützhøft sin købmandsgård ind på Ringstedgade 6-8. Her var der plads til både handel med korn og foderstoffer i den store magasinbygning og til kolonialvarer og isenkram i købmandsbutikken.

Efter Elias' død i 1903 overtog den unge, driftige købmand Christian Pedersen forretningen. Det er hans tid, museet arbejder med.

Opgave:

Tag et billede hvor alle smiler, alle fra patruljen skal være med på billedet.

Andet område:

Roskilde badet:

Information:

Roskildes vandtårn blev bygget i 1960'erne som et visionært projekt med en svømmehal under tårnet og en restaurant på toppen. Siden er svømmehallen blevet udvidet, imens vandtankene er tømt og restauranten lukket.

Opgave:

Skriv den kemiske formel for vand

Musicon:

Information:

Før 1900 blev Musicon-området brugt som landbrugsjord og var således en del af Roskildes bymark. Fra 1900-1940 blev området til et stort grusgravningsområde hvor der efterfølgende kom Holbæk-firmaet Hotaco og lavede det om til betonproduktion. Senere hen i 1959-1965 blev grusgravsområdet brugt som kommunal losseplads til bl.a. husholdnings affald. I 1987 fusionerede en lang række betonfirmaer og blev til det vi i dag kender som Unicon. Årene efter blev der bygget haler og beboelse som er blevet renoveret med tiden og i dag er der stadig bygninger stående fra sin tid. Stedet bliver brugt til alt hvad hjertet begære.

Opgave:

Find så mange bygninger du kan, fra Unicons tid.

Dyrskuepladsen:

Information:

Pladsen bærer det officielle navn Dyreskuepladsen, da den oprindeligt blev etableret til afholdelse af landbrugsudstillinger og dyrskuer. I dag fungerer området som en alsidig eventplads, der danner ramme om alt fra festival- og motocross-stævner til store veteranbiltræf.

Roskilde Dyrskue er Danmarks største af sin slags og rangerer blandt de største i Nordeuropa. Hvert år besøges skuet af mellem 80.000 og 100.000 gæster i løbet af blot én weekend. Programmet byder på et væld af aktiviteter og konkurrencer, herunder hesteshows, traktortræk, træskærerkonkurrencer og det traditionsrige "hønseskidning". Siden 2019 har arrangementet gennemgået en markant udvikling og er i dag næsten dobbelt så stort som tidligere.

Roskilde Festival er en af Europas mest betydningsfulde kulturbegivenheder med et årligt deltagerantal på mellem 100.000 og 130.000 personer, fordelt på gæster, frivillige og kunstnere. Den ikoniske Orange Scene har en særlig historie, da den oprindeligt blev bygget til The Rolling Stones' europæiske turné i 1976. Da scenen senere blev sat til salg, blev den erhvervet af festivalens bagmænd og gjort til det centrale samlingspunkt. Hvad der i 1971 startede som en mindre hippie-festival med en enkelt scene, har i dag udviklet sig til en massiv begivenhed med musik for enhver smag, fordelt på adskillige scener – herunder fem hovedscener, hvoraf Orange Scene fortsat er den største og mest legendariske.

Opgave:

Lav jeres egen koncert hvor i synger patruljens yndlings sang.

Boserup skov Midgårdsormen:

Information:

Der har været mennesker i det, der nu er Boserup Skov, lige siden jægerstenalderen. I jernalderen og vikingetiden har man ryddet skov og dyrket jorden. Siden blev kongen ejer, men han forærede i 1661 skoven til københavnerne. I dag tilhører Boserup Skov staten.

Som en rigtig orm snor Midgårdsormen sig gennem skoven. En ca. 300 meter lang balance-sti der krydser frem og tilbage langs skovsti, fra p-pladsen ud mod kysten. Den udfordrer både balance og smidighed hos både små og store.

Opgave:

Gå langs midgårdormen (så langt I nu kan nå)